

KLP

Kvartalsrapport

KLP BANKEN
3. KVARTAL 2017

Innhold

KLP BANKEN KONSERN

RESULTATREGNSKAP	6
BALANSE	7
EGENKAPITALOPPSTILLING	8
KONTANTSTRØMOPPSTILLING	9
NOTER TIL REGNSKAPET	10
— Note 1 Generell informasjon	10
— Note 2 Regnskapsprinsipper	10
— Note 3 Netto renteinntekter	11
— Note 4 Utlån til kunder	11
— Note 5 Kategorier av finansielle instrumenter	12
— Note 6 Virkelig verdi hierarki	14
— Note 7 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	18
— Note 8 Presentasjon av eiendeler og gjeld som er gjenstand for netto oppgjør	19
— Note 9 Transaksjoner med nærstående parter	20
— Note 10 Andre eiendeler	21
— Note 11 Annen gjeld og avsetning for påløpte kostnader	21
— Note 12 Kapitaldekning	22
— Note 13 Rentebærende verdipapirer	23
— Note 14 Tap og nedskrivning på utlån	23
— Note 15 Betingede forpliktelser	24
— Note 16 Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter	24
— Note 17 Pensjonsforpliktelser egne ansatte	24
— Kvartalsvis resultatutvikling	25
— Nøkkeltall - akkumulert	26

Innhold

KLP BANKEN AS

RESULTATREGNSKAP	28
BALANSE	29
EGENKAPITALOPPSTILLING	30
KONTANTSTRØMOPPSTILLING	31
NOTER TIL REGNSKAPET	32
— Note 1 Generell informasjon	32
— Note 2 Regnskapsprinsipper	32
— Note 3 Netto renteinntekter	33
— Note 4 Utlån til kunder	33
— Note 5 Kategorier av finansielle instrumenter	34
— Note 6 Virkelig verdi hierarki	36
— Note 7 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	39
— Note 8 Presentasjon av eiendeler og gjeld som er gjenstand for netto oppgjør	40
— Note 9 Transaksjoner med nærstående parter	41
— Note 10 Andre eiendeler	42
— Note 11 Annen gjeld og avsetning for påløpte kostnader	42
— Note 12 Kapitaldekning	43
— Note 13 Rentebærende verdipapirer	44
— Note 14 Tap og nedskrivning på utlån	44
— Note 15 Betingede forpliktelser	45
— Note 16 Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter	45
— Note 17 Pensjonsforpliktelser egne ansatte	45
— Kvartalsvis resultatutvikling	46
— Nøkkeltall - akkumulert	47

Kvartalsregnskap

KLP BANKEN AS KONSERN 3. KVARTAL 2017

HOVEDTREKK PER TREDJE KVARTAL:

- Positiv utvikling i underliggende drift
- Vekst i boliglån og innskudd
- Kredittkort etablert på egen balanse

Formålet til KLP Banken konsern er å tilby boliglån og andre banktjenester i personmarkedet samt lån til kommuner, fylkeskommuner og selskaper som utfører offentlige oppgaver. I tillegg administrerer bankkonsernet utlån finansiert av morselskapet Kommunal Landspensjonskasse. Konsernet forvalter utlån for totalt 85 milliarder kroner. Den samlede utlånsvirksomheten er inndelt i forretningsområdene personmarked og offentlig marked. Virksomheten er landsdekkende. Selskapenes hovedkontor ligger i Trondheim. KLP Banken AS eies 100 prosent av Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringselskap (KLP) gjennom KLP Bankholding AS. KLP Banken AS har to heleide datterselskaper, KLP Kommunekreditt AS og KLP Boligkreditt AS.

RESULTATREGNSKAP

Netto renteinntekter for KLP Banken konsern per tredje kvartal ble 173,9 millioner kroner mot 149,4 millioner kroner på samme tid i fjor. Økte brutto inntekter henger i hovedsak sammen med vekst i utestående boliglån. Netto gebyr- og provisjonsinntekter er av samme årsak opp fra 6,6 millioner kroner per tredje kvartal 2016 til 7,9 millioner kroner på samme tid i år.

Driftskostnader og avskrivninger utgjør 140,6 millioner kroner, mot 124,4 millioner kroner på samme tid i fjor. Endringen ut over generell prisstigning har i stor grad sammenheng med etableringen av en kredittkortportefølje på bankens balanse fra mai 2017 og oppstartskostnader i den forbindelse.

Tap og tapsavsetninger har økt fra 0,5 millioner kroner i 2016 til 2,5 millioner kroner hittil i år, hvorav tap og tapsavsetninger på kredittkort utgjør 1,4 millioner kroner og tap på boliglån 1,1 millioner kroner. Det har ikke vært tap eller tapsavsetninger på lån til offentlig sektor.

Regnskapet er utarbeidet i norske kroner og avlagt i tråd med IAS 34 om delårsrapportering. Dette innebærer at

finansielle instrumenter delvis bokføres til virkelig verdi. Ved utløpet av tredje kvartal inkluderer resultatregnskapet en netto gevinst fra verdiendringer finansielle instrumenter på 0,3 millioner kroner. I samme periode i fjor ble det bokført en netto gevinst på 18,5 millioner kroner.

Bankkonsernet forvalter, i tillegg til egenfinansiert utlånsvirksomhet, boliglån og offentlige utlån finansiert av morselskapet KLP. Forvaltningshonorar for dette oppdraget utgjorde 42,8 millioner kroner per tredje kvartal, det samme som året før.

KLP Banken konsern har ved utløpet av tredje kvartal et driftsresultat før skatt på 81,7 millioner kroner. Resultatet fordeles på personmarked med 31,9 millioner kroner og på offentlig marked med 49,8 millioner kroner. På samme tid i 2016 var tilsvarende samlet resultat 92,3 millioner kroner, hvor personmarked hadde et resultat på 33,6 millioner kroner og offentlig marked 58,7 millioner kroner. Etter skatt ble konsernresultatet per tredje kvartal 2017 61,8 millioner kroner mot 69,7 millioner kroner i fjor.

UTLÅN

KLP Banken konsern har per 30. september 2017 utlån til kunder på 31,0 milliarder kroner mot 30,1 milliarder kroner på samme tidspunkt i fjor. Fordelingen mellom personmarkedet og offentlige lån var henholdsvis 14,0 og 17,0 milliarder kroner.

Hittil i år har personmarked i KLP Banken konsern hatt en utlånsvekst på 1,3 milliarder kroner. Av dette utgjør kredittkortvirksomheten om lag 55 millioner kroner og det øvrige er boliglån. Forvaltede boliglån for KLP har økt 92 millioner kroner siden forrige årsskifte.

Utlånsvolumet i offentlig marked er så langt i år redusert med 226 millioner kroner i bankkonsernet. Lån til offentlige låntakere som forvaltes for morselskapet KLP har i samme periode økt med 2,9 milliarder kroner. Forvaltede lån til utenlandske debitorer i fremmed valuta er i samme periode redusert med 1,1 milliarder kroner.

LIKVIDITETSPASSERINGER

Porteføljen av likviditetsplasseringer i form av rentebærende verdipapirer utgjør på rapporteringstidspunktet 2,7 milliarder kroner mot 3,2 milliarder kroner på samme tid i fjor. Resultateffekten av verdiendringer per tredje kvartal ble 8,1 millioner kroner mot 20,5 millioner kroner på samme tid i fjor.

INNLÅN

KLP Banken konsernets fremmedfinansiering består av innskudd, sertifikater og obligasjoner. På rapporteringstidspunktet utgjorde innskudd fra personer og bedrifter 9,4 milliarder kroner og gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer 23,2 milliarder kroner. Av verdipapirgjelden utgjorde obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) utstedt av henholdsvis KLP Kommunekreditt AS og KLP Boligkreditt AS 17,4 milliarder kroner og 4,3 milliarder kroner. Alle OMF-utstedelser har oppnådd AAA rating.

RISIKOFORHOLD OG KAPITALDEKNING

KLP Banken konsernet er eksponert mot ulike typer risiko og har etablert et rammeverk for risikostyring som skal sørge for at risikoer blir identifisert, analysert og gjenstand for styring ved hjelp av retningslinjer, rammer, rutiner og instruksjoner. Banken skal ha en forsiktig risikoprofil og inntjeningen skal i all hovedsak være et resultat av inn- og utlånsaktiviteter samt likviditets-

forvaltning. Dette innebærer at selskapet skal ha lav markedsrisiko, og at rente- og valutarisiko som oppstår i inn- og utlånsaktivitetene reduseres ved bruk av derivater. KLP Banken og datterselskapene skal ha en tilstrekkelig langsiktig finansiering som følge av regulatoriske krav og det er etablert måltall for dette. Kredittrisikoen i banken er lav og bankens utlån er i hovedsak begrenset til lån med kommunal risiko og lån med pant i eiendom. Bankens likviditet forvaltes ved plassering i andre banker og i verdipapirer som tilfredsstillende gir krav til kredittkvalitet i tråd med styregodkjente kredittlinjer. Bankselskapenes likviditetsplasseringer har høy kredittkvalitet.

Ansvarlig kapital ihht. kapitaldekningsreglene ved utløpet av tredje kvartal 2017 var på 1 873,6 millioner kroner. Ansvarlig kapital består kun av kjernekapital. Tilsvarende tall for fjoråret var 1 571,9 millioner kroner. Utlån er risikovektet etter Kapitalkravsforskriften. KLP Banken konsern har en kapitaldekning og kjernekapitaldekning på 19,5 prosent ved utløpet av tredje kvartal mot 16,8 prosent på samme tidspunkt fjor. Gjeldende kapitalkrav inkludert bufferkrav er 13,6 prosent kjernekapitaldekning og 17,1 prosent kapitaldekning. Uvektet kjernekapitaldekning var 5,2 prosent.

Resultatregnskap

KLP BANKEN AS KONSERN

NOTE	TUSEN KRONER	3. kvartal 2017	3. kvartal 2016	01.01.2017 -30.09.2017	01.01.2016 -30.09.2016	01.01.2016 -31.12.2016
	Renteinntekter og lignende inntekter	198 634	193 125	586 345	572 749	765 615
	Rentekostnader og lignende kostnader	-133 259	-144 040	-412 455	-423 389	-571 301
3	Netto renteinntekter	65 375	49 085	173 890	149 360	194 314
	Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	3 706	3 208	9 736	7 816	10 966
	Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	-862	-272	-1 787	-1 245	-1 564
	Netto gebyr- og provisjonsinntekter	2 844	2 936	7 949	6 571	9 402
	Andre honorarinntekter	14 250	14 250	42 750	42 750	57 028
16	Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter	-3 273	3 609	262	18 535	11 119
	Sum andre driftsinntekter	10 977	17 859	43 012	61 285	68 146
	Lønn og administrasjonskostnader	-13 790	-12 999	-46 493	-40 085	-57 801
	Avskrivninger	-2 196	-982	-4 231	-3 014	-4 146
	Andre driftskostnader	-26 722	-24 667	-89 921	-81 334	-117 551
14	Tap på utlån, garantier m.v.	-2 708	-168	-2 526	-465	-1 119
	Sum driftskostnader	-45 415	-38 816	-143 170	-124 898	-180 617
	Driftsresultat før skatt	33 782	31 064	81 682	92 317	91 244
	Skatt på ordinært resultat	-8 247	-7 764	-19 849	-22 651	-22 356
	Resultat	25 534	23 300	61 832	69 666	68 888
	Estimatavvik pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler	-3 213	-395	-3 213	-2 753	-863
	Skatt estimatavvik pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler	803	98	803	688	216
	Poster som senere ikke vil bli omklassifisert til resultat	-2 410	-297	-2 410	-2 065	-647
	Verdiregulering finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	0	0	0	3	121
	Skatt på verdiregulering finansielle eiendeler	0	0	0	-1	-30
	Poster som kan bli omklassifisert til resultat	0	0	0	2	91
	Sum utvidet resultat	-2 410	-297	-2 410	-2 063	-556
	Periodens totalresultat	23 125	23 003	59 423	67 603	68 332

Balanse

KLP BANKEN AS KONSERN

NOTE	TUSEN KRONER	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
EIENDELER				
	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	965 876	1 414 419	1 548 082
4	Utlån til og fordringer på kunder	31 018 066	30 148 563	29 962 467
13	Rentebærende verdipapirer	2 707 344	3 213 086	2 717 513
	Aksjer, andeler og grunnfondsbevis	394	269	394
	Finansielle derivater	130 340	151 002	123 179
	Utsatt skattefordel	826	3 667	6 916
	Varige driftsmidler	777	455	538
	Immaterielle eiendeler	29 312	17 000	19 955
10	Andre eiendeler	2 267	2 091	3 370
	Sum eiendeler	34 855 200	34 950 550	34 382 412
GJELD OG EGENKAPITAL				
GJELD				
7	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	23 222 648	24 455 121	23 451 374
	Innskudd	9 400 545	8 453 990	8 687 859
	Finansielle derivater	231 466	333 025	253 615
	Utsatt skatt	0	0	19 552
11	Annen gjeld	42 334	69 084	73 431
11	Avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser	48 379	39 653	46 174
	Sum gjeld	32 945 372	33 350 873	32 532 006
EGENKAPITAL				
	Aksjekapital	982 500	855 000	982 500
	Overkurs	657 500	535 000	657 500
	Annen egenkapital	269 829	209 677	210 406
	Sum egenkapital	1 909 829	1 599 677	1 850 406
	Sum gjeld og egenkapital	34 855 200	34 950 550	34 382 412

Egenkapitaloppstilling

KLP BANKEN AS KONSERN

2017 TUSEN KRONER	Aksjekapital	Overkurs	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2017	982 500	657 500	210 406	1 850 406
Udisponert resultat	0	0	61 832	61 832
Utvidet resultat	0	0	-2 410	-2 410
Sum totalresultat	0	0	59 423	59 423
Mottatt konsernbidrag i perioden	0	0	58 624	58 624
Avgitt konsernbidrag i perioden	0	0	-58 624	-58 624
Sum transaksjoner med eierne	0	0	0	0
Egenkapital 30.09.2017	982 500	657 500	269 829	1 909 829

2016 TUSEN KRONER	Aksjekapital	Overkurs	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2016	855 000	535 000	117 816	1 507 816
Udisponert resultat	0	0	69 666	69 666
Utvidet resultat	0	0	-2 063	-2 063
Sum totalresultat	0	0	67 603	67 603
Mottatt konsernbidrag i perioden	0	0	90 520	90 520
Avgitt konsernbidrag i perioden	0	0	-66 261	-66 261
Sum transaksjoner med eierne	0	0	24 258	24 258
Egenkapital 30.09.2016	855 000	535 000	209 677	1 599 677

2016 TUSEN KRONER	Aksjekapital	Overkurs	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2016	855 000	535 000	117 816	1 507 816
Årsresultat	0	0	68 888	68 888
Utvidet resultat	0	0	-556	-556
Sum totalresultat	0	0	68 332	68 332
Mottatt konsernbidrag i perioden	0	0	90 520	90 520
Avgitt konsernbidrag i perioden	0	0	-66 261	-66 261
Innbetalt egenkapital i perioden	127 500	122 500	0	250 000
Sum transaksjoner med eierne	127 500	122 500	24 259	274 259
Egenkapital 31.12.2016	982 500	657 500	210 406	1 850 406

Kontantstrømoppstilling

KLP BANKEN AS KONSERN

TUSEN KRONER	01.01.2017 -30.09.2017	01.01.2016 -30.09.2016	01.01.2016 -31.12.2016
OPERASJONELLE AKTIVITETER			
Innbetalinger av renter, provisjoner og gebyrer fra kunder	531 034	496 538	706 238
Utbetalinger av renter, provisjoner og gebyrer til kunder	-96 611	-89 068	-119 632
Netto inn-/utbetalinger på utlån kunder	-1 108 541	-3 876 003	-3 828 660
Netto innbetalinger på kundeinnskudd bank	711 970	1 027 847	1 263 356
Utbetaling ved kjøp av kredittkortportefølje	-9 547	0	0
Netto inn-/utbetaling til drift	-101 041	-83 253	-103 142
Utbetalinger til ansatte, pensjonsinnskudd, arbeidsgiveravgift mv.	-45 309	-39 539	-54 296
Netto renter plasseringskonti	5 811	3 579	13 420
Netto inn-/utbetalinger vedrørende operasjonelle aktiviteter	4 072	64 219	90 935
Betalt inntektsskatt	0	0	0
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-108 162	-2 495 680	-2 031 780
INVESTERINGSAKTIVITETER			
Innbetalinger vedrørende verdipapirer	1 504 731	3 165 092	3 994 493
Utbetalinger vedrørende verdipapirer	-1 484 040	-2 571 365	-2 917 899
Innbetalinger av renter fra verdipapirer	26 048	41 602	59 173
Utbetaling ved kjøp av varige driftsmidler	-4 279	-2 216	-6 386
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	42 458	633 113	1 129 381
FINANSIERINGSAKTIVITETER			
Nedbetaling av lån til kredittinstitusjoner	-3 850 817	-3 859 838	-6 781 583
Innbetaling ved låneopptak fra kredittinstitusjoner	3 600 000	6 400 000	8 400 000
Utbetaling av renter på lån	-262 627	-256 889	-387 798
Innbetaling av mottatt egenkapital	0	0	250 000
Utbetaling av konsernbidrag	-19 541	-250	-250
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-532 986	2 283 023	1 480 369
Netto kontantstrøm i perioden	-598 690	420 456	577 970
Likviditetsbeholdning ved inngangen av perioden	1 523 245	945 275	945 275
Likviditetsbeholdning ved utgangen av perioden	924 555	1 365 731	1 523 245
Netto innbetaling/ utbetaling av kontanter	-598 690	420 456	577 970

Noter til regnskapet

KLP BANKEN AS KONSERN

NOTE 1 Generell informasjon

KLP Banken AS ble stiftet 25. februar 2009. KLP Banken AS eier alle aksjene i KLP Kommunekreditt AS og KLP Boligkreditt AS. Disse selskapene danner til sammen KLP Banken konsern. KLP Banken konsern yter eller erverver lån til norske kommuner og fylkeskommuner samt til selskaper med offentlig garanti. Utlånsvirksomheten er i hovedsak finansiert ved utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett. Konsernet tilbyr også standard bankprodukter til privatkunder. KLP Banken AS er registrert og hjemmehørende i Norge. Hovedkontoret har adresse Beddingen 8 i Trondheim og selskapet har avdelingskontor i Oslo.

KLP Banken konsern er et datterselskap av KLP Bankholding AS som igjen er heleid av Kommunal Landspensjonskasse (KLP). KLP er et gjensidig forsikringselskap.

NOTE 2 Regnskapsprinsipper

Denne delårsrapporten viser konsernregnskapet til KLP Banken AS for perioden 01.01.2017 -30.09.2017. Delårsrapporten er ikke revidert.

Delårsregnskapet for KLP Banken AS konsern (konsernregnskapet) er avlagt i samsvar med IAS 34 om delårsrapportering.

Regnskapet etter 3.kvartal er avlagt etter samme prinsipper som årsregnskapet for 2016 og de endringer som framkommer i øvrige delårsregnskap i 2016. Det henvises til KLP Bankens årsrapport for 2016 og delårsrapportene etter henholdsvis 1. og 2. kvartal 2017 for nærmere beskrivelse av regnskapsprinsipper. Disse er tilgjengelig på klp.no.

NOTE 3 Netto renteinntekter

TUSEN KRONER	01.01.2017 -30.09.2017	01.01.2016 -30.09.2016	01.01.2016 -31.12.2016
Renter på utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	8 548	10 165	13 661
Renter på utlån til kunder	549 009	518 108	695 605
Renter på verdipapirer	28 788	44 476	56 349
Sum renteinntekter	586 345	572 749	765 615
Renter på gjeld til kredittinstitusjoner	317 083	333 798	451 241
Renter på gjeld til kunder	94 977	87 830	118 044
Over/underkurs på obligasjoner med fortrinnsrett	1 364	1 780	2 544
Andre rentekostnader	-969	-19	-528
Sum rentekostnader	412 455	423 389	571 301
Netto renteinntekter	173 890	149 360	194 314

NOTE 4 Utlån til kunder

TUSEN KRONER	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
Utlån til kunder før nedskrivninger	30 745 921	29 765 776	29 681 769
Individuelle nedskrivninger	-2 741	-1 794	-1 545
Gruppevise nedskrivninger	-615	0	-706
Utlån til kunder etter nedskrivninger	30 742 565	29 763 982	29 679 518
Påløpte renter	264 820	113 350	84 310
Endring i virkelig verdi som følge av renteendringer (sikringsbokføring)	10 681	271 231	198 639
Sum utlån til og fordringer på kunder	31 018 066	30 148 563	29 962 467

NOTE 5 Kategorier av finansielle instrumenter

TUSEN KRONER	30.09.2017		30.09.2016		31.12.2016	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
FINANSIELLE EIENDELER TIL VIRKELIG VERDI HOLDT FOR OMSETNING						
Rentebærende verdipapirer	2 707 344	2 707 344	3 213 086	3 213 086	2 717 513	2 717 513
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi holdt for omsetning	2 707 344	2 707 344	3 213 086	3 213 086	2 717 513	2 717 513
FINANSIELLE EIENDELER TIL VIRKELIG VERDI SIKRING						
Utlån til Norske kommuner	4 704 100	4 740 051	5 406 395	5 418 438	5 164 845	5 186 458
Utlån til personkunder	192 658	186 611	348 529	341 481	225 799	219 474
Finansielle derivater	130 340	130 340	151 002	151 002	123 179	123 179
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi sikring	5 027 098	5 057 002	5 905 926	5 910 921	5 513 823	5 529 111
FINANSIELLE EIENDELER TILGJENGELIG FOR SALG						
Aksjer og andeler	394	394	269	269	394	394
Sum finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	394	394	269	269	394	394
FINANSIELLE EIENDELER TIL AMORTISERT KOST						
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	965 876	965 876	1 414 419	1 414 419	1 548 082	1 548 082
Utlån til norske kommuner	12 311 235	12 306 405	11 929 905	11 920 512	12 081 008	12 071 700
Utlån til personkunder	13 810 073	13 810 073	12 463 733	12 463 733	12 490 815	12 490 815
Sum finansielle eiendeler til amortisert kost	27 087 184	27 082 354	25 808 057	25 798 664	26 119 905	26 110 597
Sum finansielle eiendeler	34 822 019	34 847 093	34 927 338	34 922 940	34 351 634	34 357 614
FINANSIELLE FORPLIKTELSE TIL VIRKELIG VERDI SIKRING						
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	2 166 822	2 186 661	2 316 442	2 327 344	2 254 557	2 268 492
Finansielle derivater	231 466	231 466	333 025	333 025	253 615	253 615
Sum finansielle forpliktelser til virkelig verdi sikring	2 398 288	2 418 127	2 649 467	2 660 369	2 508 172	2 522 107
FINANSIELLE FORPLIKTELSE TIL AMORTISERT KOST						
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	21 055 826	21 170 001	22 138 679	22 284 804	21 196 817	21 577 190
Innskudd fra kunder	9 400 545	9 400 545	8 453 990	8 453 990	8 687 859	8 687 859
Sum finansielle forpliktelser til amortisert kost	30 456 371	30 570 546	30 592 669	30 738 794	29 884 676	30 265 049
Sum finansielle forpliktelser	32 854 659	32 988 673	33 242 136	33 399 163	32 392 849	32 787 156

Virkelig verdi skal være en representativ pris basert på hva en eiendel eller forpliktelse ville vært omsatt for ved normale markedsbetingelser og forhold. Et finansielt instrument anses som notert i et aktivt marked dersom noterte kurser er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettings-tjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse kursene representerer faktiske og regelmessige forekommende transaksjoner på armlengdes avstand. Dersom markedet for verdipapiret ikke er aktivt, eller verdipapiret ikke er notert på børs eller tilsvarende, benytte verdsettelsesteknikker for å fastsette virkelig verdi. Disse baseres bl.a. på informasjon om nylige gjennomførte transaksjoner på forretningsmessige vilkår, henvisning til omsetning

av lignende instrumenter og prising ved hjelp av eksternt innhentede rentekurver og rentedifferansekurver. Estimaten bygger i størst mulig grad på eksterne observerbare markedsdata, og i liten grad på selskappsspesifik informasjon.

DE ULIKE FINANSIELLE INSTRUMENTER PRISER DERMED PÅ FØLGENDE MÅTE:

Rentebærende verdipapirer - stat

Til prising av norske statsobligasjoner benyttes Bloomberg som kilde. Det er Oslo Børs som leverer prisen (via Bloomberg). Kursene sammenlignes med kursene fra Reuters for å avdekke eventuelle feil.

NOTE 5 Kategorier av finansielle instrumenter – forts.**Rentebærende verdipapirer – annet enn stat**

Andre norske rentepapirer prises hovedsakelig ved bruk av kurser fra Nordic Bond Pricing. De papirene som ikke inngår hos Nordic Bond Pricing prises teoretisk. Teoretisk pris baseres på antatt nåverdi ved salg av posisjonen. Diskontering gjøres ved å benytte en nullkupongkurve. Nullkupongkurven oppjusteres med en kredittspread som skal hensynta obligasjonens risiko. Kredittspreaden beregnes ut fra en spreadkurve hvor obligasjonens durasjon hensyntas. Nordic Bond Pricing er hovedkilde for spreadkurver. Disse leverer selskapsspesifikke kurver og kurver for norske sparebanker, kommuner og kraft. Sparebanker har ulike spreadkurver basert på forvaltningskapital. For selskaper hvor Nordic Bond Pricing ikke leverer spreadkurver, benyttes spreadkurver fra tre norske banker. Når spreadkurver er tilgjengelig fra flere av disse bankene, benyttes et likevektet gjennomsnitt.

Finansielle derivater

Renteswapper verdsettes basert på gjeldende swapkurve på verdsettelsestidspunktet. Derivatavtaler skal bare benyttes for å sikre beløpsmessig balanse og legge til rette for at betalingsforpliktelser overholdes. Derivatavtaler kan bare inngås med motparter med høy kredittkvalitet.

Virkelig verdi av utlån til norske kommuner, utlån til personkunder og innskudd

Virkelig verdi av utlån og innskudd uten rentebinding anses som tilnærmet lik bokført verdi da kontraktsbetingelsene løpende endres i takt med markedsrenten.

Virkelig verdi av utlån med rentebinding beregnes ved å neddiskontere kontraktsfestede kontantstrømmer med markedsrente inklusive en relevant risikomargin på balansedagen.

Virkelig verdi av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner

Alle fordringer på kredittinstitusjoner (bankinnskudd) er til flytende rente. Virkelig verdi av disse anses som tilnærmet lik bokført verdi da kontraktsbetingelsene løpende endres i takt med markedsrenten.

Virkelig verdi av gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

Virkelig verdi i denne kategorien er fastsatt ut i fra interne verdsettelsesmodeller basert på eksterne observerbare data.

Virkelig verdi av gjeld til kredittinstitusjoner

Disse transaksjonene verdsettes ved bruk av en verdsettelsesmodell, inkludert relevante kredittspreadjusteringer innhentet i markedet.

NOTE 6 Virkelig verdi hierarki

30.09.2017 TUSEN KRONER	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
EIENDELER				
Finansielle eiendeler som vurderes til virkelig verdi:				
Rentebærende verdipapirer	185 744	2 521 601	0	2 707 345
Aksjer, andeler og grunnfondsbevis	0	0	394	394
Finansielle derivater	0	130 340	0	130 340
Sum finansielle eiendeler som vurderes til virkelig verdi	185 744	2 651 941	394	2 838 078
Finansielle eiendeler som vises til virkelig verdi i note 5:				
Utlån til personkunder	0	186 611	0	186 611
Utlån til norske kommuner	0	4 740 051	0	4 740 051
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi sikring	0	4 926 662	0	4 926 662
Finansielle eiendeler til amortisert kost:				
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0	965 876	0	965 876
Utlån til personkunder	0	13 810 073	0	13 810 073
Utlån til norske kommuner	0	12 306 405	0	12 306 405
Sum finansielle eiendeler til amortisert kost	0	27 082 354	0	27 082 354
FORPLIKTELSE				
Finansielle forpliktelser som vurderes til virkelig verdi:				
Finansielle derivater gjeld	0	231 466	0	231 466
Sum finansielle derivater som vurderes til virkelig verdi	0	231 466	0	231 466
Finansielle forpliktelser som vises til virkelig verdi i note 5:				
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	2 186 661	0	2 186 661
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	2 186 661	0	2 186 661
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	21 170 001	0	21 170 001
Innskudd fra kunder	0	9 400 545	0	9 400 545
Sum finansielle forpliktelser til amortisert kost	0	30 570 546	0	30 570 546

NOTE 6 Virkelig verdi hierarki — forts.

30.09.2016 TUSEN KRONER	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
EIENDELER				
Finansielle eiendeler som vurderes til virkelig verdi:				
Rentebærende verdipapirer	175 712	3 037 374	0	3 213 086
Aksjer, andeler og grunnfondsbevis	0	0	269	269
Finansielle derivater	0	151 002	0	151 002
Sum finansielle eiendeler som vurderes til virkelig verdi	175 712	3 188 376	269	3 364 357
Finansielle eiendeler som vises til virkelig verdi i note 5:				
Utlån til personkunder	0	341 481	0	341 481
Utlån til norske kommuner	0	5 418 438	0	5 418 438
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi sikring	0	5 759 919	0	5 759 919
Finansielle eiendeler til amortisert kost:				
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0	1 414 419	0	1 414 419
Utlån til personkunder	0	12 463 733	0	12 463 733
Utlån til norske kommuner	0	11 920 512	0	11 920 512
Sum finansielle eiendeler til amortisert kost	0	25 798 664	0	25 798 664
FORPLIKTELSE				
Finansielle forpliktelser som vurderes til virkelig verdi:				
Finansielle derivater gjeld	0	333 025	0	333 025
Sum finansielle derivater som vurderes til virkelig verdi	0	333 025	0	333 025
Finansielle forpliktelser som vises til virkelig verdi i note 5:				
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	2 327 344	0	2 327 344
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	2 327 344	0	2 327 344
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	22 284 804	0	22 284 804
Innskudd fra kunder	0	8 453 990	0	8 453 990
Sum finansielle forpliktelser til amortisert kost	0	30 738 794	0	30 738 794

NOTE 6 Virkelig verdi hierarki — forts.

31.12.2016 TUSEN KRONER	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
EIENDELER				
Finansielle eiendeler som vurderes til virkelig verdi:				
Rentebærende verdipapirer	200 701	2 516 812	0	2 717 513
Aksjer, andeler og grunnfondsbevis	0	0	394	394
Finansielle derivater	0	123 179	0	123 179
Sum finansielle eiendeler som vurderes til virkelig verdi	200 701	2 639 991	394	2 841 086
Finansielle eiendeler som vises til virkelig verdi i note 5:				
Utlån til personkunder	0	219 474	0	219 474
Utlån til norske kommuner	0	5 186 458	0	5 186 458
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi sikring	0	5 405 932	0	5 405 932
Finansielle eiendeler til amortisert kost:				
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0	1 548 082	0	1 548 082
Utlån til personkunder	0	12 490 815	0	12 490 815
Utlån til norske kommuner	0	12 071 700	0	12 071 700
Sum finansielle eiendeler til amortisert kost	0	26 110 597	0	26 110 597
FORPLIKTELSE				
Finansielle forpliktelser som vurderes til virkelig verdi:				
Finansielle derivater gjeld	0	253 615	0	253 615
Sum finansielle derivater som vurderes til virkelig verdi	0	253 615	0	253 615
Finansielle forpliktelser som vises til virkelig verdi i note 5:				
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	2 268 492	0	2 268 492
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	2 268 492	0	2 268 492
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	21 577 190	0	21 577 190
Innskudd fra kunder	0	8 687 859	0	8 687 859
Sum finansielle forpliktelser til amortisert kost	0	30 265 049	0	30 265 049

NOTE 6 Virkelig verdi hierarki — forts.

TUSEN KRONER	BOKFØRT VERDI 31.12.2016	BOKFØRT VERDI 30.09.2016	BOKFØRT VERDI 30.09.2017
ENDRINGER I NIVÅ 3, UNOTERTE AKSJER			
Inngående balanse 01.01.	265	265	394
Solgt	0	0	0
Kjøpt	7	0	0
Urealiserte endringer	121	4	0
Utgående balanse	394	269	394
Realisert gevinst / tap	0	0	0

Virkelig verdi skal være en representativ pris basert på hva tilsvarende eiendel eller forpliktelse ville vært omsatt for ved normale markedsbetingelser og forhold. Høyeste kvalitet i forhold til virkelig verdi er basert på noterte kurser i et aktivt marked. Et finansielt instrument anses som notert i et aktivt marked dersom noterte kurser er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse kursene representerer faktiske og regelmessige forekommende transaksjoner på armlengdes avstand.

NIVÅ 1:

Instrumenter i dette nivået henter virkelig verdi fra noterte priser i et aktivt marked for identiske eiendeler eller forpliktelser som enheten har tilgang til ved rapporteringstidspunktet. Eksempler på instrumenter i nivå 1 er børsnoterte papirer.

NIVÅ 2:

Instrumenter i dette nivået henter virkelig verdi fra observerbare markedsdata. Dette inkluderer priser basert på identiske instrumenter, men hvor instrumentet ikke innehar høy nok omsetningsfrekvens og derfor ikke anses som omsatt i et aktivt marked, samt priser basert på tilsvarende eiendeler og prisledende indikatorer som kan bli bekreftet fra markedsinformasjon. Eksempler på instrumenter i nivå 2 er rentepapirer priset ut fra rentebaner.

NIVÅ 3:

Instrumenter på nivå 3 innehar ingen observerbare markedsdata eller omsettes i markeder ansett som inaktive. Prisen baseres hovedsakelig på egne beregninger hvor reell virkelig verdi kan avvike hvis instrumentet skulle blitt omsatt.

Det har ikke vært noen bevegelser mellom nivåene.

NOTE 7 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

TUSEN KRONER	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
Obligasjoner, nominell verdi	24 432 000	27 035 000	26 685 000
Verdijusteringer	54 195	85 355	66 384
Påløpte renter	92 453	89 766	68 990
Egenbeholdning, nominell verdi	-1 356 000	-2 755 000	-3 369 000
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	23 222 648	24 455 121	23 451 374

Rente på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer, på rapporteringstidspunkt 1,29% 1,53% 1,59%
 Renten er beregnet som et vektet gjennomsnitt på act/360-basis. De inkluderer renteswapeffekter og amortiseringskostnader.

TUSEN KRONER	Balanse 30.09.2017	Emittert	Forfall/innløst Tilbakekjøpt	Andre endringer	Balanse 31.12.2016
ENDRING AV GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER					
Obligasjoner, nominell verdi	24 432 000	3 600 000	-5 853 000	0	26 685 000
Verdijusteringer	54 195	0	0	-12 189	66 384
Påløpte renter	92 453	0	0	23 463	68 990
Egenbeholdning, nominell verdi	-1 356 000	0	2 013 000	0	-3 369 000
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	23 222 648	3 600 000	-3 840 000	11 274	23 451 374

NOTE 8 Presentasjon av eiendeler og gjeld som er gjenstand for netto oppgjør

30.09.2017 TUSEN KRONER	Brutto finansielle eiendeler/gjeld	Brutto finansielle eiendeler/ gjeld netto	Balanseført verdi	Relaterte beløp som ikke er presentert netto		
				Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter	Netto beløp
EIENDELER						
Finansielle derivater	130 340	0	130 340	-130 340	-4 602	0
Sum	130 340	0	130 340	-130 340	-4 602	0
GJELD						
Finansielle derivater	231 466	0	231 466	-130 340	-9 850	91 276
Sum	231 466	0	231 466	-130 340	-9 850	91 276

30.09.2016 TUSEN KRONER	Brutto finansielle eiendeler/gjeld	Brutto finansielle eiendeler/ gjeld netto	Balanseført verdi	Relaterte beløp som ikke er presentert netto		
				Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter	Netto beløp
EIENDELER						
Finansielle derivater	151 002	0	151 002	-151 002	-6 197	0
Sum	151 002	0	151 002	-151 002	-6 197	0
GJELD						
Finansielle derivater	333 025	0	333 025	-151 002	-13 150	168 873
Sum	333 025	0	333 025	-151 002	-13 150	168 873

31.12.2016 TUSEN KRONER	Brutto finansielle eiendeler/gjeld	Brutto finansielle eiendeler/ gjeld netto	Balanseført verdi	Relaterte beløp som ikke er presentert netto		
				Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter	Netto beløp
EIENDELER						
Finansielle derivater	123 179	0	123 179	-123 179	-900	0
Sum	123 179	0	123 179	-123 179	-900	0
GJELD						
Finansielle derivater	253 615	0	253 615	-123 179	0	130 436
Sum	253 615	0	253 615	-123 179	0	130 436

Formålet med noten er å vise den potensielle effekten av netting avtaler i KLP Bank konsernet. Notene viser derivatposisjoner i balansen.

NOTE 9 Transaksjoner med nærstående parter

TUSEN KRONER	01.01.2017 -30.09.2017	01.01.2016 -30.09.2016	01.01.2016 -31.12.2016
RESULTATPOSTER			
KLP, honorarinntekter låneforvaltning	42 750	42 750	57 000
KLP Kapitalforvaltning, honorar verdipapirforvaltning	-235	-372	-438
KLP, husleie	-4 564	-4 083	-5 454
KLP, pensjonspremie	-6 884	-5 683	-7 442
KLP, stabstjenester (selvkost)	-42 792	-35 776	-53 717
KLP diverse konsernselskaper, subsidiert rente ansattlån	1 838	1 449	2 233
Sum	-9 887	-1 715	-7 818

TUSEN KRONER	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
BALANSEPOSTER			
KLP, netto mellomværende	-10 351	-8 470	-14 895
KLP, avregning lån	-9 136	-34 407	-50 525
KLP konsernselskaper, netto øvrige mellomværende	158	44	228
Sum	-19 329	-42 834	-65 192

Transaksjoner med nærstående parter er gjennomført til generelle markedsbetingelser, med unntak av selskapets andel av administrative fellesfunksjoner, som er fordelt til selvkost. Fordelingen er basert på faktisk bruk. Alle mellomværende blir gjort opp fortløpende.

NOTE 10 Andre eiendeler

TUSEN KRONER	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
Mellomværende med selskap i samme konsern	400	316	610
Diverse fordringer	112	124	2 487
Forskuddsbetalte kostnader	1 755	1 651	273
Sum andre eiendeler	2 267	2 091	3 370

NOTE 11 Annen gjeld og avsetning for påløpte kostnader

TUSEN KRONER	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
Kreditorer	2 372	1 743	5 013
Mellomværende med selskap i samme konsern	19 729	43 149	65 801
Diverse gjeld	20 233	24 192	2 617
Sum annen gjeld	42 334	69 084	73 431
Forskuddstrekk	1 417	1 301	2 837
Arbeidsgiveravgift	1 040	1 069	2 090
Feriepenger	3 492	3 250	4 914
Pensjonsforpliktelser	32 069	27 294	26 279
Merverdiavgift	516	0	264
Avsatte kostnader	9 845	6 739	9 790
Sum påløpte kostnader og forpliktelser	48 379	39 653	46 174

NOTE 12 Kapitaldekning

TUSEN KRONER	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
Aksjekapital og overkurs	1 640 000	1 390 000	1 640 000
Annen egenkapital	210 406	142 075	210 406
Egenkapital	1 850 406	1 532 075	1 850 406
Delårsresultat	59 423	66 366	0
Fradrag goodwill og andre immatrielle eiendeler	-29 312	-17 000	-19 955
Utsatt skattefordel	-6 916	-9 542	-6 916
Ren kjernekapital	1 873 601	1 571 899	1 823 535
Tilleggskapital	0	0	0
Tilleggskapital	0	0	0
Sum tellende ansvarlig kapital	1 873 601	1 571 899	1 823 535
Kapitalkrav (risikovektet volum)	766 843	747 235	767 775
Overskudd av ansvarlig kapital	1 106 758	824 664	1 055 760
BEREGNINGSGRUNNLAG KREDITTRISIKO:			
Institusjoner	215 653	322 670	337 586
Massemarked	67 244	0	0
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	3 438 699	3 596 362	3 491 045
Engasjementer med pantessikkerhet i eiendom	4 953 121	4 681 440	5 038 937
Forfalte engasjementer	47 552	66 107	65 763
Obligasjoner med fortrinnsrett	231 380	261 580	231 124
Øvrige engasjementer	204 879	9 754	31 180
Beregningsgrunnlag kredittrisiko	9 158 528	8 937 913	9 195 634
Kredittrisiko	732 682	715 033	735 651
Operasjonell risiko	33 967	31 957	31 957
CVA	194	245	168
Samlet kapitalkrav	766 843	747 235	767 775
Ren kjernekapitaldekning prosent	19,5 %	16,8 %	19,0 %
Tilleggskapital prosent	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Kapitaldekning prosent	19,5 %	16,8 %	19,0 %
Uvektet kapitaldekning	5,2 %	4,3 %	5,2 %

KAPITALKRAV PR 30.09.2017:	Kjernekapital	Tilleggskapital	Ansvarlig kapital
Minstekrav uten buffer	4,5 %	3,5 %	8,0 %
Bevaringsbuffer	2,5 %	0,0 %	2,5 %
Systemrisikobuffer	3,0 %	0,0 %	3,0 %
Motsyklisk buffer	1,5 %	0,0 %	1,5 %
Pilar 2-tillegg	2,1 %	0,0 %	2,1 %
Gjeldende kapitalkrav inkl. buffere	13,6 %	3,5 %	17,1 %
Minstekrav til uvektet kjernekapital			3,0 %
Krav om buffer i kjernekapital for banken			2,0 %
Kapitalkrav uvektet kjernekapital			5,0 %

NOTE 13 Rentebærende verdipapirer

TUSEN KRONER	30.09.2017		30.09.2016		31.12.2016	
	Anskaffelses-kost	Markeds-verdi	Anskaffelses-kost	Markeds-verdi	Anskaffelses-kost	Markeds-verdi
Sertifikater	185 308	185 744	385 915	387 847	200 587	200 701
Obligasjoner	2 501 047	2 521 600	2 806 578	2 825 239	2 502 618	2 516 812
Sum rentebærende verdipapirer	2 686 355	2 707 344	3 192 493	3 213 086	2 703 205	2 717 513

Rentebærende verdipapirer er regnskapsført til markedsverdi inklusiv opptjente, ikke forfalte renter.

NOTE 14 Tap og nedskrivning på utlån

TUSEN KRONER	01.01.2017 -30.09.2017	01.01.2016 -30.09.2016	01.01.2016 -31.12.2016
Konstaterte tap	-1 422	0	-196
Tilbakeføring av tidligere nedskrivninger	34	0	12
Endring individuelle nedskrivninger	-1 230	-465	-229
Endring gruppevise nedskrivninger	91	0	-706
Sum tap på utlån	-2 526	-465	-1 119

TUSEN KRONER	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
Saldo på tapsnedskrivning på utlån 01.01	2 252	1 329	1 329
Periodens reversering av nedskrivning på individuelle utlån	-34	0	-12
Periodens nedskrivning på individuelle utlån	1 230	465	229
Periodens gruppevise nedskrivning på utlån	-91	0	706
Nedskrivning på utlån	3 357	1 794	2 252
Brutto misligholdte over 90 dager	17 418	24 284	22 230
Brutto øvrige tapsutsatte	0	0	0

Dette gjelder tap på boliglån. Det forventes ikke tap eller nedskrivninger på misligholdte lån til offentlig sektor.

NOTE 15 Betingede forpliktelser

TUSEN KRONER	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
Ubenyttede kredittrammer utlån	638 323	428 984	452 389
Lånetilsagn	363 061	861 899	424 652
Sum betingede forpliktelser	1 001 384	1 290 883	877 041

NOTE 16 Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter

TUSEN KRONER	01.01.2017 -30.09.2017	01.01.2016 -30.09.2016	01.01.2016 -31.12.2016
Netto gevinst/(tap) på rentebærende verdipapirer	8 085	20 507	18 425
Netto gevinst/(tap) finansielle derivater og realisert amortisering knyttet til utlån	0	795	1 867
Netto gevinst/(tap) finansielle derivater og tilbakekjøp av egen gjeld	-6 953	-4 284	-10 211
Netto bokført sikringsineffektivitet, utlån og innlån (urealisert)	-165	210	-54
Andre finansinntekter og kostnader	-705	1 307	1 091
Sum netto gevinst/(tap) finansielle instrumenter	262	18 535	11 119

NOTE 17 Pensjonsforpliktelser egne ansatte

TUSEN KRONER	01.01.2017 -30.09.2017	01.01.2016 -30.09.2016	01.01.2016 -31.12.2016
Balanseført netto forpliktelse 01.01	26 279	22 505	22 505
Resultatført pensjonskostnad	6 518	6 053	8 099
Resultatført finanskostnad	473	637	853
Aktuarielt gevinster og tap (estimatavvik)	3 213	2 753	863
Finansskatt	-576	-575	-747
Innbetalt premie/tilskudd	-4 083	-4 079	-5 295
Finansskatt	243	0	1 103
Balanseført netto forpliktelse	32 069	27 294	26 279

FORUTSETNINGER

	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
Diskonteringsrente	2,30 %	2,10 %	2,60 %
Lønnsvekst	2,50 %	2,25 %	2,50 %
Folketrygdens grunnbeløp (G)	2,25 %	2,00 %	2,25 %
Pensjonsregulering	1,48 %	1,24 %	1,48 %
Arbeidsgiveravgiftsats	14,10 %	14,10 %	14,10 %

Kvartalsvis resultatutvikling

MILLIONER KRONER	3. kvartal 2017	2. kvartal 2017	1. kvartal 2017	4. kvartal 2016	3. kvartal 2016
Renteinntekter og lignende inntekter	198,6	196,1	191,6	192,9	193,1
Rentekostnader og lignende kostnader	-133,3	-138,9	-140,3	-147,9	-144,0
Netto renteinntekter	65,4	57,2	51,4	45,0	49,1
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	3,7	3,1	2,9	3,1	3,2
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	-0,9	-0,6	-0,3	-0,3	-0,3
Netto gebyr- og provisjonsinntekter	2,8	2,5	2,6	2,8	2,9
Andre honorarinntekter	14,3	14,3	14,3	14,3	14,3
Netto gevinst/ (tap) på finansielle instrumenter	-3,3	-0,1	3,7	-7,4	3,6
Sum andre driftsinntekter	11,0	14,1	17,9	6,9	17,9
Lønn og administrasjonskostnader	-13,8	-16,0	-16,7	-17,7	-13,0
Avskrivninger	-2,2	-1,2	-0,8	-1,1	-1,0
Andre driftskostnader	-26,7	-31,9	-31,3	-34,6	-24,7
Tap på utlån, garantier m.v.	-2,7	0,0	0,2	-0,7	-0,1
Sum driftskostnader	-45,4	-49,1	-48,6	-54,1	-38,8
Driftsresultat før skatt	33,8	24,7	23,2	0,6	31,1
Skatt	-8,2	-6,0	-5,6	-0,1	-7,8
Resultat	25,5	18,7	17,6	0,4	23,3
Estimatavvik	-3,2	0,0	0,0	2,0	-0,4
Skatt estimatavvik	0,8	0,0	0,0	-0,5	0,1
Utvidet resultat etter skatt	-2,4	0,0	0,0	1,5	-0,3
Periodens totalresultat	23,1	18,7	17,6	1,9	23,0

Nøkkeltall - akkumulert

MILLIONER KRONER	3. kvartal 2017	2. kvartal 2017	1. kvartal 2017	4. kvartal 2016	3. kvartal 2016
Resultat før skatt	81,7	47,9	23,2	91,2	90,7
Netto renteinntekter	173,9	108,5	51,4	194,3	149,4
Øvrige driftsinntekter	50,7	33,6	16,8	66,4	49,3
Driftskostnader og avskrivninger	-143,2	-97,8	-48,6	-180,6	-126,1
Netto realisert/urealisert endring fin.instrum. til virkelig verdi	0,3	3,5	3,7	11,1	18,5
Innskudd	9 400,5	9 138,2	8 939,4	8 687,9	8 454,0
Utlån med pant i bolig	14 002,7	13 729,5	13 375,6	12 716,6	12 812,2
Utlån med offentlig garanti	17 015,3	17 165,9	17 281,5	17 245,9	17 336,4
Misligholdte lån	17,4	25,5	27,9	22,2	24,3
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	23 222,6	23 762,4	23 241,3	23 451,4	24 455,1
Andre innlån	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Forvaltningskapital	34 855,2	35 140,0	34 383,2	34 382,4	34 949,3
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	34 618,8	34 761,2	34 382,8	32 838,4	33 121,9
Egenkapital	1 909,8	1 886,7	1 868,0	1 850,4	1 598,4
Rentenetto	0,50 %	0,31 %	0,15 %	0,59 %	0,45 %
Resultat av ordinær drift før skatt i % av gj.snittlig forv.kapital	0,24 %	0,14 %	0,07 %	0,28 %	0,27 %
Egenkapitalavkastning før skatt	5,89 %	5,18 %	5,02 %	6,05 %	8,02 %
Kapitaldekning	19,5 %	19,3 %	19,3 %	19,0 %	16,8 %
LCR	361 %	365 %	368 %	276 %	212 %

Kvartalsrapport

KLP BANKEN AS
3. KVARTAL 2017

Resultatregnskap

KLP BANKEN AS

NOTE	TUSEN KRONER	3. kvartal 2017	3. kvartal 2016	01.01.2017 -30.09.2017	01.01.2016 -30.09.2016	01.01.2016 -31.12.2016
	Renteinntekter og lignende inntekter	70 812	67 708	204 889	202 921	270 064
	Rentekostnader og lignende kostnader	-39 580	-44 829	-124 593	-136 423	-180 593
3	Netto renteinntekter	31 232	22 879	80 296	66 498	89 471
	Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	3 706	3 208	9 736	7 816	10 966
	Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	-862	-272	-1 787	-1 245	-1 564
	Netto gebyr- og provisjonsinntekter	2 844	2 936	7 949	6 571	9 402
	Inntekter av eierinteresser i konsernselskap	95 000	0	95 000	0	0
	Andre honorarinntekter	14 250	14 250	42 750	42 750	57 028
16	Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter	139	1 225	2 083	4 336	3 721
	Sum andre driftsinntekter	109 389	15 475	139 833	47 086	60 748
	Lønn og administrasjonskostnader	-13 790	-12 999	-46 493	-40 085	-57 801
	Avskrivninger	-2 196	-982	-4 231	-3 014	-4 146
	Andre driftskostnader	-15 795	-14 552	-54 189	-48 650	-69 887
14	Tap på utlån, garantier m.v.	-2 708	-168	-2 526	-465	-1 119
	Sum driftskostnader	-34 489	-28 701	-107 439	-92 214	-132 953
	Driftsresultat før skatt	108 976	12 589	120 639	27 941	26 668
	Skatt på ordinært resultat	-3 494	-3 147	-6 399	-6 560	-6 247
	Resultat	105 482	9 442	114 240	21 381	20 421
	Estimatavvik pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler	-3 213	-395	-3 213	-2 753	-863
	Skatt estimatavvik pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler	803	98	803	688	216
	Poster som senere ikke vil bli omklassifisert til resultat	-2 410	-297	-2 410	-2 065	-647
	Verdiregulering finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	0	0	0	3	121
	Skatt på verdiregulering finansielle eiendeler	0	0	0	-1	-30
	Poster som kan bli omklassifisert til resultat	0	0	0	2	91
	Sum utvidet resultat	-2 410	-297	-2 410	-2 063	-556
	Periodens totalresultat	103 072	9 145	111 830	19 318	19 865

Balanse

KLP BANKEN AS

NOTE	TUSEN KRONER	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
EIENDELER				
	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1 414 132	2 899 988	3 037 848
4	Utlån til og fordringer på kunder	9 077 137	8 265 935	7 994 420
13	Rentebærende verdipapirer	1 266 938	724 286	949 814
	Aksjer, andeler og grunnfondsbevis	394	269	394
	Finansielle derivater	9 699	19 531	15 252
	Eierinteresser i konsernselskaper	1 045 470	925 470	925 470
	Utsatt skattefordel	2 136	1 600	7 742
	Varige driftsmidler	777	455	538
	Immaterielle eiendeler	29 312	17 000	19 955
10	Andre eiendeler	11 652	10 759	15 002
	Sum eiendeler	12 857 646	12 865 293	12 966 434
GJELD OG EGENKAPITAL				
GJELD				
7	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1 489 190	2 775 364	2 363 375
	Innskudd	9 400 545	8 453 990	8 687 859
	Finansielle derivater	14 970	23 881	13 013
	Utsatt skatt	0	0	6 335
11	Annen gjeld	39 824	70 935	100 189
11	Avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser	47 115	37 495	41 490
	Sum gjeld	10 991 644	11 361 667	11 212 262
EGENKAPITAL				
	Aksjekapital	982 500	855 000	982 500
	Overkurs	657 500	535 000	657 500
	Annen egenkapital	226 002	113 626	114 172
	Sum egenkapital	1 866 002	1 503 626	1 754 172
	Sum gjeld og egenkapital	12 857 646	12 865 293	12 966 434

Egenkapitaloppstilling

KLP BANKEN AS

2017 TUSEN KRONER	Aksjekapital	Overkurs	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2017	982 500	657 500	114 172	1 754 172
Udisponert resultat	0	0	114 240	114 240
Utvidet resultat	0	0	-2 410	-2 410
Sum totalresultat	0	0	111 830	111 830
Mottatt konsernbidrag i perioden	0	0	18 973	18 973
Avgitt konsernbidrag i perioden	0	0	-18 973	-18 973
Sum transaksjoner med eierene	0	0	0	0
Egenkapital 30.09.2017	982 500	657 500	226 002	1 866 002

2016 TUSEN KRONER	Aksjekapital	Overkurs	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2016	855 000	535 000	88 110	1 478 110
Udisponert resultat	0	0	21 381	21 381
Utvidet resultat	0	0	-2 063	-2 063
Sum totalresultat	0	0	19 318	19 318
Mottatt konsernbidrag i perioden	0	0	23 629	23 629
Avgitt konsernbidrag i perioden	0	0	-17 431	-17 431
Sum transaksjoner med eierene	0	0	6 198	6 198
Egenkapital 30.09.2016	855 000	535 000	113 626	1 503 626

2016 TUSEN KRONER	Aksjekapital	Overkurs	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2016	855 000	535 000	88 110	1 478 110
Årsresultat	0	0	20 421	20 421
Utvidet resultat	0	0	-556	-556
Sum totalresultat	0	0	19 865	19 865
Mottatt konsernbidrag i perioden	0	0	23 629	23 629
Avgitt konsernbidrag i perioden	0	0	-17 431	-17 431
Innbetalt egenkapital i perioden	127 500	122 500	0	250 000
Sum transaksjoner med eierene	127 500	122 500	6 198	256 198
Egenkapital 31.12.2016	982 500	657 500	114 172	1 754 172

Kontantstrømoppstilling

KLP BANKEN AS

TUSEN KRONER	01.01.2017 -30.09.2017	01.01.2016 -30.09.2016	01.01.2016 -31.12.2016
OPERASJONELLE AKTIVITETER			
Innbetalinger av renter, provisjoner og gebyrer fra kunder	197 304	199 728	265 594
Utbetalinger av renter, provisjoner og gebyrer til kunder	-96 611	-89 068	-119 632
Netto inn-/utbetalinger på utlån kunder	133 163	-389 906	-45 945
Utbetaling ved kjøp av kredittkortportefølje	-9 547	0	0
Netto inn-/utbetalinger på kundeinnskudd bank	711 970	1 027 847	1 263 356
Netto inn-/utbetalinger til drift	-59 986	-49 813	-60 683
Utbetalinger til ansatte, pensjonsinretninger, arbeidsgiveravgift mv.	-45 309	-39 539	-54 296
Netto inn-/utbetalinger vedrørende andre operasjonelle aktiviteter	-13 109	77 566	113 386
Netto renter plasseringskonti	4 528	5 633	7 579
Betalt inntektsskatt	0	0	0
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	822 403	742 448	1 369 359
INVESTERINGSAKTIVITETER			
Utbetalinger ved kjøp av verdipapirer	-680 749	-771 133	-1 021 355
Innbetalinger ved salg av verdipapirer	367 519	609 500	634 425
Netto innbetalinger av renter fra verdipapirer	10 564	7 455	9 876
Utbetaling ved kjøp av driftsmidler	-4 280	-2 216	-6 386
Innbetaling vedrørende aksjer i datterselskap	95 000	0	0
Utbetaling av kapital til datterselskap	-120 000	0	0
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-331 946	-156 394	-383 440
FINANSIERINGSAKTIVITETER			
Nedbetaling av lån til kredittinstitusjoner	-864 173	-454 618	-860 197
Innbetaling ved låneopptak fra kredittinstitusjoner	0	300 000	300 000
Utbetaling av renter på lån	-34 212	-46 837	-63 916
Innbetaling av mottatt egenkapital	0	0	250 000
Utbetaling avgitt konsernbidrag	-6 324	-250	-250
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-904 709	-201 704	-374 363
Netto kontantstrøm i perioden	-414 252	384 350	611 556
Likviditetsbeholdning ved inngangen av perioden	1 008 061	396 505	396 505
Likviditetsbeholdning ved utgangen av perioden	593 809	780 855	1 008 061
Netto innbetaling/ utbetaling av kontanter	-414 252	384 350	611 556

Noter til regnskapet

KLP BANKEN AS

NOTE 1 Generell informasjon

KLP Banken AS ble stiftet 25. februar 2009. KLP Banken AS eier alle aksjene i KLP Kommunekreditt AS og KLP Boligkreditt AS. Disse selskapene danner til sammen KLP Banken AS konsern. KLP Banken konsern yter eller erverver lån til norske kommuner og fylkeskommuner samt til selskaper med offentlig garanti. Utlånsvirksomheten er i hovedsak finansiert ved utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett. Konsernet tilbyr også standard bankprodukter til privatkunder. KLP Banken AS er registrert og hjemmehørende i Norge. Hovedkontoret har adresse Beddingen 8 i Trondheim og selskapet har avdelingskontor i Oslo.

KLP Banken AS Konsern er et datterselskap av KLP Bankholding AS som igjen er heleid av Kommunal Landspensjonskasse (KLP). KLP er et gjensidig forsikringsselskap.

NOTE 2 Regnskapsprinsipper

Denne delårsrapporten viser selskapsregnskapet til KLP Banken AS for perioden 01.01.2017 -30.09.2017. Delårsrapporten er ikke revidert.

Delårsregnskapet for KLP Banken AS er avlagt i samsvar med IAS 34 om delårsrapportering.

Regnskapet etter 3.kvartal er avlagt etter samme prinsipper som årsregnskapet for 2016 og de endringer som framkommer i øvrige delårsregnskap i 2016. Det henvises til KLP Bankens årsrapport for 2016 og delårsrapportene etter henholdsvis 1. og 2. kvartal 2017 for nærmere beskrivelse av regnskapsprinsipper. Disse er tilgjengelig på klp.no.

NOTE 3 Netto renteinntekter

TUSEN KRONER	01.01.2017 -30.09.2017	01.01.2016 -30.09.2016	01.01.2016 -31.12.2016
Renter på utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	4 452	5 878	7 820
Renter på utlån til kunder	189 290	190 260	252 543
Renter på verdipapirer	11 147	6 783	9 701
Sum renteinntekter	204 889	202 921	270 064
Renter på gjeld til kunder	94 977	87 830	118 045
Renter på utstedte verdipapirer	30 584	48 613	63 077
Andre rentekostnader	-969	-20	-528
Sum rentekostnader	124 593	136 423	180 593
Netto renteinntekter	80 296	66 498	89 471

NOTE 4 Utlån til kunder

TUSEN KRONER	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
Utlån til kunder, nominell hovedstol	9 060 992	8 244 883	7 977 103
Overtrekk brukskonto	698	724	654
Individuelle nedskrivninger	-2 741	-1 794	-1 545
Gruppevise nedskrivninger	-615	0	-706
Utlån og fordringer til kunder etter nedskrivninger	9 058 334	8 243 813	7 975 506
Påløpte renter	8 123	6 898	6 915
Endring i virkelig verdi som følge av renteendringer (sikringsbokføring)	10 681	15 224	11 999
Sum utlån til og fordringer på kunder	9 077 137	8 265 935	7 994 420

NOTE 5 Kategorier av finansielle instrumenter

TUSEN KRONER	30.09.2017		30.09.2016		31.12.2016	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
FINANSIELLE EIENDELER TIL VIRKELIG VERDI HOLDT FOR OMSETNING						
Rentebærende verdipapirer	1 266 938	1 266 938	724 286	724 286	949 814	949 814
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi holdt for omsetning	1 266 938	1 266 938	724 286	724 286	949 814	949 814
FINANSIELLE EIENDELER TIL VIRKELIG VERDI SIKRING						
Utlån til personkunder	192 658	186 611	348 529	341 481	225 799	219 474
Finansielle derivater	9 699	9 699	19 531	19 531	15 252	15 252
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi sikring	202 358	196 310	368 060	361 012	241 051	234 726
FINANSIELLE EIENDELER TILGJENGELIG FOR SALG						
Aksjer og andeler	394	394	269	269	394	394
Sum finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	394	394	269	269	394	394
FINANSIELLE EIENDELER TIL AMORTISERT KOST						
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	618 710	618 710	808 232	808 232	1 018 098	1 018 098
Utlån til konsernselskaper	795 422	795 422	2 091 757	2 091 757	2 019 750	2 019 750
Utlån til personkunder	8 884 479	8 884 479	7 917 406	7 917 406	7 768 622	7 768 622
Sum finansielle eiendeler til amortisert kost	10 298 612	10 298 612	10 817 395	10 817 395	10 806 470	10 806 470
Sum finansielle eiendeler	11 768 301	11 762 254	11 910 010	11 902 962	11 997 728	11 991 403
FINANSIELLE FORPLIKTELSE TIL VIRKELIG VERDI SIKRING						
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	210 595	211 962	520 935	526 103	508 899	520 143
Finansielle derivater	14 970	14 970	23 881	23 881	13 013	13 013
Sum finansielle forpliktelser til virkelig verdi sikring	225 565	226 932	544 816	549 984	521 912	533 156
FINANSIELLE FORPLIKTELSE TIL AMORTISERT KOST						
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1 278 595	1 284 440	2 254 429	2 258 416	1 854 477	1 849 141
Innskudd fra kunder	9 400 545	9 400 545	8 453 990	8 453 990	8 687 859	8 687 859
Sum finansielle forpliktelser til amortisert kost	10 679 140	10 684 986	10 708 419	10 712 406	10 542 336	10 537 000
Sum finansielle forpliktelser	10 904 705	10 911 918	11 253 235	11 262 390	11 064 247	11 070 155

Virkelig verdi skal være en representativ pris basert på hva tilsvarende eiendel eller forpliktelse ville vært omsatt for ved normale markedsbetingelser og forhold. Et finansielt instrument anses som notert i et aktivt marked dersom noterte kurser er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse kursene representerer faktiske og regelmessige forekommende transaksjoner på armlengdes avstand.

Dersom markedet for verdipapiret ikke er aktivt, eller verdipapiret ikke er notert på børs eller tilsvarende, benyttes verdsettelsesteknikker for å fastsette virkelig verdi. Disse baseres bl.a. på informasjon om nylige gjennomførte transaksjoner på forretningsmessige vilkår, henvisning til omsetning av lignende instrumenter og prising ved hjelp av eksternt innhentede rentekurver og rentedifferansekurver. Estimatenes bygger i størst mulig grad på eksterne observerbare markedsdata, og i liten grad på selskappspesifikk informasjon.

NOTE 5 Kategorier av finansielle instrumenter – forts.**DE ULIKE FINANSIELLE INSTRUMENTER PRISES DERMED PÅ FØLGENDE MÅTE:****Rentebærende verdipapirer - stat**

Til prising av norske statsobligasjoner benyttes Bloomberg som kilde. Det er Oslo Børs som leverer prisen (via Bloomberg). Kursene sammenlignes med kursene fra Reuters for å avdekke eventuelle feil.

Rentebærende verdipapirer – annet enn stat

Andre norske rentepapirer prises hovedsakelig ved bruk av kurser fra Nordic Bond Pricing. De papirene som ikke inngår hos Nordic Bond Pricing prises teoretisk. Teoretisk pris baseres på antatt nåverdi ved salg av posisjonen. Diskontering gjøres ved å benytte en nullkuponkurve. Nullkuponkurven oppjusteres med en kredittspread som skal hensynta obligasjonens risiko. Kredittspreaden beregnes ut fra en spreadkurve hvor obligasjonens durasjon hensyntas. Nordic Bond Pricing er hovedkilde for spreadkurver. Disse leverer selskapsspesifikke kurver og kurver for norske sparebaker, kommuner og kraft. Sparebanker har ulike spreadkurver basert på forvaltningskapital. For selskaper hvor Nordic Bond Pricing ikke leverer spreadkurver, benyttes spreadkurver fra tre norske banker. Når spreadkurver er tilgjengelig fra flere av disse bankene, benyttes et likevektet gjennomsnitt.

Finansielle derivater

Renteswapper verdsettes basert på gjeldende swapkurve på verdsettelsestidspunktet. Derivatavtaler skal bare benyttes for å sikre beløpsmessig balanse og legge til rette for at betalingsforpliktelser overholdes. Derivatavtaler kan bare inngås med motparter med høy kredittkvalitet.

Virkelig verdi av utlån til personkunder og innskudd

Virkelig verdi av utlån og innskudd uten rentebinding anses som tilnærmet lik bokført verdi da kontraktsbetingelsene løpende endres i takt med markedsrenten. Virkelig verdi av utlån med rentebinding beregnes ved å neddiskontere kontraktsfestede kontantstrømmer med markedsrente inklusive en relevant risikomargin på balansedagen.

Virkelig verdi av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner

Alle fordringer på kredittinstitusjoner (bankinnskudd) er til flytende rente. Virkelig verdi av disse anses som tilnærmet lik bokført verdi da kontraktsbetingelsene løpende endres i takt med markedsrenten.

Virkelig verdi av gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

Virkelig verdi i denne kategorien er fastsatt ut i fra interne verdsettelsesmodeller basert på eksterne observerbare data.

Virkelig verdi av gjeld til kredittinstitusjoner

Disse transaksjonene verdsettes ved bruk av en verdsettelsesmodell, inkludert relevante kredittspreadjusteringer innhentet i markedet.

NOTE 6 Virkelig verdi hierarki

30.09.2017 TUSEN KRONER	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
EIENDELER				
Finansielle eiendeler som vurderes til virkelig verdi:				
Rentebærende verdipapirer	164 761	1 102 177	0	1 266 938
Aksjer, andeler og grunnfondsbevis	0	0	394	394
Finansielle derivater	0	9 699	0	9 699
Sum finansielle eiendeler som vurderes til virkelig verdi	164 761	1 111 876	394	1 277 031
Finansielle eiendeler som vises til virkelig verdi i note 5:				
Utlån til personkunder	0	186 611	0	186 611
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi sikring	0	186 611	0	186 611
Finansielle eiendeler til amortisert kost:				
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0	618 710	0	618 710
Utlån til konsernselskaper	0	795 422	0	795 422
Utlån til personkunder	0	8 884 479	0	8 884 479
Sum finansielle eiendeler til amortisert kost	0	10 298 611	0	10 298 611
FORPLIKTELSE				
Finansielle forpliktelser som vurderes til virkelig verdi:				
Finansielle derivater gjeld	0	14 970	0	14 970
Sum finansielle derivater som vurderes til virkelig verdi	0	14 970	0	14 970
Finansielle forpliktelser som vises til virkelig verdi i note 5:				
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	211 962	0	211 962
Sum finansielle forpliktelser til virkelig verdi sikring	0	211 962	0	211 962
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	1 284 440	0	1 284 440
Innskudd fra kunder	0	9 400 545	0	9 400 545
Sum finansielle forpliktelser til amortisert kost	0	10 684 986	0	10 684 986
30.09.2016 TUSEN KRONER	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
EIENDELER				
Finansielle eiendeler som vurderes til virkelig verdi:				
Rentebærende verdipapirer	124 765	599 521	0	724 286
Aksjer, andeler og grunnfondsbevis	0	0	269	269
Finansielle derivater	0	19 531	0	19 531
Sum finansielle eiendeler som vurderes til virkelig verdi	124 765	619 052	269	744 086
Finansielle eiendeler som vises til virkelig verdi i note 5:				
Utlån til personkunder	0	341 481	0	341 481
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi sikring	0	341 481	0	341 481
Finansielle eiendeler til amortisert kost:				
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0	808 232	0	808 232
Utlån til konsernselskaper	0	2 091 757	0	2 091 757
Utlån til personkunder	0	7 917 406	0	7 917 406
Sum finansielle eiendeler til amortisert kost	0	10 817 395	0	10 817 395

NOTE 6 Virkelig verdi hierarki — forts.

30.09.2016 TUSEN KRONER	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
FORPLIKTELSE				
Finansielle forpliktelser som vurderes til virkelig verdi:				
Finansielle derivater gjeld	0	23 881	0	23 881
Sum finansielle derivater som vurderes til virkelig verdi	0	23 881	0	23 881
Finansielle forpliktelser som vises til virkelig verdi i note 5:				
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	526 103	0	526 103
Sum finansielle forpliktelser til virkelig verdi sikring	0	526 103	0	526 103
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	2 258 416	0	2 258 416
Innskudd fra kunder	0	8 453 990	0	8 453 990
Sum finansielle forpliktelser til amortisert kost	0	10 712 406	0	10 712 406

31.12.2016 TUSEN KRONER	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
EIENDELER				
Finansielle eiendeler som vurderes til virkelig verdi:				
Rentebærende verdipapirer	149 818	799 996	0	949 814
Aksjer, andeler og grunnfondsbevis	0	0	394	394
Finansielle derivater	0	15 252	0	15 252
Sum finansielle eiendeler som vurderes til virkelig verdi	149 818	815 248	394	965 460
Finansielle eiendeler som vises til virkelig verdi i note 5:				
Utlån til personkunder	0	219 474	0	219 474
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi sikring	0	219 474	0	219 474
Finansielle eiendeler til amortisert kost:				
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	0	1 018 098	0	1 018 098
Utlån til konsernselskaper	0	2 019 750	0	2 019 750
Utlån til personkunder	0	7 768 621	0	7 768 621
Sum finansielle eiendeler til amortisert kost	0	10 806 469	0	10 806 469

FORPLIKTELSE				
Finansielle forpliktelser som vurderes til virkelig verdi:				
Finansielle derivater gjeld	0	13 013	0	13 013
Sum finansielle derivater som vurderes til virkelig verdi	0	13 013	0	13 013
Finansielle forpliktelser som vises til virkelig verdi i note 5:				
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	520 143	0	520 143
Sum finansielle forpliktelser til virkelig verdi sikring	0	520 143	0	520 143
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	0	1 849 141	0	1 849 141
Innskudd fra kunder	0	8 687 859	0	8 687 859
Sum finansielle forpliktelser til amortisert kost	0	10 537 000	0	10 537 000

NOTE 6 Virkelig verdi hierarki — forts.

TUSEN KRONER	BOKFØRT VERDI 31.12.2016	BOKFØRT VERDI 30.09.2016	BOKFØRT VERDI 30.09.2017
ENDRINGER I NIVÅ 3, UNOTERTE AKSJER			
Inngående balanse 01.01.	265	265	394
Solgt	0	0	0
Kjøpt	7	0	0
Urealiserte endringer	121	4	0
Utgående balanse	394	269	394
Realisert gevinst / tap	0	0	0

Virkelig verdi skal være en representativ pris basert på hva tilsvarende eiendel eller forpliktelse ville vært omsatt for ved normale markedsbetingelser og forhold. Høyeste kvalitet i forhold til virkelig verdi er basert på noterte kurser i et aktivt marked. Et finansielt instrument anses som notert i et aktivt marked dersom noterte kurser er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse kursene representerer faktiske og regelmessige forekommende transaksjoner på armlengdes avstand.

NIVÅ 1:

Instrumenter i dette nivået henter virkelig verdi fra noterte priser i et aktivt marked for identiske eiendeler eller forpliktelser som enheten har tilgang til ved rapporteringstidspunktet. Eksempler på instrumenter i nivå 1 er børsnoterte papirer.

NIVÅ 2:

Instrumenter i dette nivået henter virkelig verdi fra observerbare markedsdata. Dette inkluderer priser basert på identiske instrumenter, men hvor instrumentet ikke innehar høy nok omsetningsfrekvens og derfor ikke anses som omsatt i et aktivt marked, samt priser basert på tilsvarende eiendeler og prisledende indikatorer som kan bli bekreftet fra markedsinformasjon. Eksempler på instrumenter i nivå 2 er rentepapirer priset ut fra rentebaner.

NIVÅ 3:

Instrumenter på nivå 3 innehar ingen observerbare markedsdata eller omsettes i markeder ansett som inaktive. Prisen baseres hovedsakelig på egne beregninger hvor reell virkelig verdi kan avvike hvis instrumentet skulle blitt omsatt.

Det har ikke vært noen bevegelser mellom nivåene.

NOTE 7 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

TUSEN KRONER	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
Obligasjoner, nominell verdi	1 600 000	2 750 000	2 400 000
Verdijusteringer	3 168	9 099	6 725
Påløpte renter	10 022	16 265	13 650
Egenbeholdning, nominell verdi	-124 000	0	-57 000
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1 489 190	2 775 364	2 363 375

Rente på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer, på rapporteringstidspunktet 1,51 % 1,93 % 1,95 %
 Renten er beregnet som et vektet gjennomsnitt på act/360-basis. Den inkluderer renteswapeffekter og amortiseringskostnader.

TUSEN KRONER	Balanse 30.09.2017	Emittert	Forfall/innløst Tilbakekjøpt	Andre endringer	Balanse 31.12.2016
Obligasjoner, nominell verdi	1 600 000	0	-800 000	0	2 400 000
Verdijusteringer	3 168	0	0	-3 557	6 725
Påløpte renter	10 022	0	0	-3 628	13 650
Egenbeholdning, nominell verdi	-124 000	0	-67 000	0	-57 000
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1 489 190	0	-867 000	-7 185	2 363 375

NOTE 8 Presentasjon av eiendeler og gjeld som er gjenstand for netto oppgjør

30.09.2017 TUSEN KRONER	Brutto finansielle eiendeler/gjeld	Brutto finansielle eiendeler/ gjeld netto	Balanseført verdi	Relaterte beløp som ikke er presentert netto		
				Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter	Netto beløp
EIENDELER						
Finansielle derivater	9 699	0	9 699	-4 857	-4 602	240
Sum	9 699	0	9 699	-4 857	-4 602	240
GJELD						
Finansielle derivater	14 970	0	14 970	-4 857	-9 850	263
Sum	14 970	0	14 970	-4 857	-9 850	263

30.09.2016 TUSEN KRONER	Brutto finansielle eiendeler/gjeld	Brutto finansielle eiendeler/ gjeld netto	Balanseført verdi	Relaterte beløp som ikke er presentert netto		
				Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter	Netto beløp
EIENDELER						
Finansielle derivater	19 531	0	19 531	-12 490	-6 197	844
Sum	19 531	0	19 531	-12 490	-6 197	844
GJELD						
Finansielle derivater	23 881	0	23 881	-12 490	-13 150	0
Sum	23 881	0	23 881	-12 490	-13 150	0

31.12.2016 TUSEN KRONER	Brutto finansielle eiendeler/gjeld	Brutto finansielle eiendeler/ gjeld netto	Balanseført verdi	Relaterte beløp som ikke er presentert netto		
				Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter	Netto beløp
EIENDELER						
Finansielle derivater	15 252	0	15 252	-12 721	-900	1 631
Sum	15 252	0	15 252	-12 721	-900	1 631
GJELD						
Finansielle derivater	13 013	0	13 013	-12 721	0	292
Sum	13 013	0	13 013	-12 721	0	292

Formålet med noten er å vise den potensielle effekten av netting avtaler i KLP Banken AS. Notene viser derivatposisjoner i balansen.

NOTE 9 Transaksjoner med nærstående parter

TUSEN KRONER	01.01.2017 -30.09.2017	01.01.2016 -30.09.2016	01.01.2016 -31.12.2016
RESULTATPOSTER			
KLP, honorarer låneforvaltning	42 750	42 750	57 000
KLP Kommunekreditt, administrative tjenester (selvkost)	10 224	8 812	12 830
KLP Boligkreditt, administrative tjenester (selvkost)	21 478	18 674	26 794
KLP Kommunekreditt, renter utlån	6 311	31 400	37 215
KLP Boligkreditt, renter utlån	3 975	6 146	9 309
KLP Kapitalforvaltning, honorar verdipapirforvaltning	-32	-55	-63
KLP, husleie	-4 564	-4 083	-5 454
KLP, pensjonspremie	-6 884	-5 683	-7 442
KLP, stabstjenester (selvkost)	-42 792	-35 776	-53 717
KLP konsernselskaper, subsidiert rente ansattlån	824	688	999
Sum	31 289	62 874	77 471

TUSEN KRONER	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
BALANSEPOSTER			
KLP, netto mellomværende	-10 562	-8 648	-15 185
KLP, avregning lån	-9 136	-34 407	-50 525
KLP Kommunekreditt AS, utlån konsern kortsiktig	425 180	1 621 390	1 170 823
KLP Kommunekreditt AS, netto mellomværende	3 062	2 809	4 018
KLP Kommunekreditt AS, avregning lån	-5 802	-7 858	-24 060
KLP Boligkreditt AS, utlån konsern kortsiktig	370 242	470 367	848 927
KLP Boligkreditt AS, netto mellomværende	6 637	6 092	8 096
KLP Boligkreditt AS, avregning lån	-5 568	-10 222	-3 295
KLP konsernselskaper, netto øvrige mellomværende	86	84	129
Sum	774 139	2 039 608	1 938 928

Utlån til KLP Kommunekreditt på 0,425 milliarder eks. påløpte markedsrenter har fast rente med forfall 17.12.2018.

Utlån til KLP Boligkreditt på 0,370 milliarder eks. påløpte markedsrenter har fast rente med forfall 17.12.2018.

Transaksjoner med nærstående parter er gjennomført til generelle markedsbetingelser, med unntak av selskapets andel av fellesfunksjoner (stabstjenester), som er fordelt til selvkost. Fordelingen er basert på faktisk bruk. Alle mellomværende blir gjort opp fortløpende.

NOTE 10 Andre eiendeler

TUSEN KRONER	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
Mellomværende med selskap i samme konsern	9 785	8 985	12 243
Diverse fordringer	112	123	2 487
Forskuddsbetalte kostnader	1 755	1 651	273
Sum andre eiendeler	11 652	10 759	15 002

NOTE 11 Annen gjeld og avsetning for påløpte kostnader

TUSEN KRONER	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
Kreditorer	1 491	1 706	4 511
Mellomværende med selskap i samme konsern	31 067	61 133	93 065
Annen gjeld	7 266	8 096	2 614
Sum annen gjeld	39 824	70 935	100 189
Forskuddstrekk	1 417	1 301	2 837
Arbeidsgiveravgift	1 040	1 069	2 090
Feriepenger	3 492	3 250	4 914
Pensjonsforpliktelser	32 069	27 294	26 279
Avsatte kostnader	9 097	4 581	5 370
Sum påløpte kostnader og forpliktelser	47 115	37 495	41 490

NOTE 12 Kapitaldekning

TUSEN KRONER	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
Aksjekapital og overkurs	1 640 000	1 390 000	1 640 000
Annen egenkapital	114 172	94 308	114 172
Egenkapital	1 754 172	1 484 308	1 754 172
Delårsresultat	111 830	18 082	0
Fradrag goodwill og andre immatrielle eiendeler	-29 312	-17 000	-19 955
Utsatt skattefordel	-7 742	-7 475	-7 742
Ren kjernekapital	1 828 948	1 477 915	1 726 475
Tilleggskapital	0	0	0
Tilleggskapital	0	0	0
Sum tellende ansvarlig kapital	1 828 948	1 477 915	1 726 475
Kapitalkrav (risikovektet volum)	767 829	743 892	763 392
Overskudd av ansvarlig kapital	1 061 119	734 023	963 083
BEREGNINGSGRUNNLAG KREDITTRISIKO:			
Institusjoner	4 603 198	4 890 478	4 802 573
Engasjementer med pantsikkerhet i eiendom	3 229 163	3 090 535	3 386 460
Massemarked	67 244	0	0
Forfalte engasjementer	47 552	66 107	65 763
Obligasjoner med fortrinnsrett	100 187	54 979	70 033
Øvrige engasjementer	1 250 835	935 224	956 650
Beregningsgrunnlag kredittrisiko	9 298 179	9 037 323	9 281 479
Kredittrisiko	743 854	722 986	742 518
Operasjonell risiko	23 951	20 848	20 848
CVA	24	58	26
Samlet kapitalkrav	767 829	743 892	763 392
Ren kjernekapitaldekning prosent	19,1 %	15,9 %	18,1 %
Tilleggskapital prosent	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Kapitaldekning prosent	19,1 %	15,9 %	18,1 %
Uvektet kapitaldekning	5,2 %	4,2 %	5,0 %

KAPITALKRAV PER 30.09.2017:	Kjernekapital	Tilleggskapital	Ansvarlig kapital
Minstekrav uten buffer	4,5 %	3,5 %	8,0 %
Bevaringsbuffer	2,5 %	0,0 %	2,5 %
Systemrisikobuffer	3,0 %	0,0 %	3,0 %
Motsyklisk buffer	1,5 %	0,0 %	1,5 %
Pilar 2-tillegg	2,1 %	0,0 %	2,1 %
Gjeldende kapitalkrav inklusiv buffere	13,6 %	3,5 %	17,1 %
Minstekrav til uvektet kjernekapital			3,0 %
Krav om buffer i kjernekapital for banken			2,0 %
Gjeldende kapitalkrav inklusiv buffere			5,0 %

NOTE 13 Rentebærende verdipapirer

TUSEN KRONER	30.09.2017		30.09.2016		31.12.2016	
	Anskaffelses-kost	Markeds-verdi	Anskaffelses-kost	Markeds-verdi	Anskaffelses-kost	Markeds-verdi
Sertifikater	164 340	164 761	124 729	124 765	149 706	149 818
Obligasjoner	1 099 306	1 102 177	599 698	599 521	800 087	799 996
Sum rentebærende verdipapirer	1 263 646	1 266 938	724 427	724 286	949 793	949 814

Rentebærende verdipapirer er regnskapsført til markedsverdi inklusiv opptjente, ikke forfalte renter.

NOTE 14 Tap og nedskrivning på utlån

TUSEN KRONER	01.01.2017 -30.09.2017	01.01.2016 -30.09.2016	01.01.2016 -31.12.2016
Konstaterte tap	-1 422	0	-196
Tilbakeføring av tidligere nedskrivninger	34	0	12
Endring individuelle nedskrivninger	-1 230	-465	-229
Endring gruppevise nedskrivninger	91	0	-706
Sum tap på utlån	-2 526	-465	-1 119

TUSEN KRONER	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
Saldo på tapsnedskrivning på utlån 01.01	2 252	1 329	1 329
Periodens reversering av nedskrivning på individuelle utlån	-34	0	-12
Periodens nedskrivning på individuelle utlån	1 230	465	229
Periodens gruppevise nedskrivning på utlån	-91	0	706
Nedskrivning på individuelle utlån	3 357	1 794	2 252
Brutto misligholdte over 90 dager	17 418	24 284	22 230
Brutto øvrige tapsutsatte	0	0	0

NOTE 15 Betingede forpliktelser

TUSEN KRONER	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
Ubenyttede kredittrammer utlån	638 323	428 984	452 389
Lånetilsagn	261 690	201 518	217 716
Sum betingede forpliktelser	900 013	630 502	670 105

NOTE 16 Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter

TUSEN KRONER	01.01.2017 -30.09.2017	01.01.2016 -30.09.2016	01.01.2016 -31.12.2016
Netto gevinst/(tap) på rentebærende verdipapirer	2 952	2 818	2 684
Netto bokført sikringsineffektivitet, utlån og innlån (urealisert)	-165	210	-54
Andre finansinntekter og kostnader	-704	1 308	1 091
Sum netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter	2 083	4 336	3 721

NOTE 17 Pensjonsforpliktelser egne ansatte

TUSEN KRONER	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
Balansført netto forpliktelse 01.01	26 279	22 505	22 505
Resultatført pensjonskostnad	6 518	6 053	8 099
Resultatført finanskostnad	473	637	853
Aktuarielt gevinster og tap (estimatavvik)	3 213	2 753	-239
Arbeidsgiveravgift innbetalt premie/tilskudd	-576	-575	-747
Innbetalt premie/ tilskudd	-4 083	-4 079	-5 295
Finansskatt	243	0	1 103
Balansført netto forpliktelse	32 069	27 294	26 279

FORUTSETNINGER

	30.09.2017	30.09.2016	31.12.2016
Diskonteringsrente	2,30 %	2,10 %	2,60 %
Lønnsvekst	2,50 %	2,25 %	2,50 %
Folketrygdens grunnbeløp (G)	2,25 %	2,00 %	2,25 %
Pensjonsregulering	1,48 %	1,24 %	1,48 %
Arbeidsgiveravgiftsats	14,10 %	14,10 %	14,10 %

KVARTALSVIS RESULTATUTVIKLING

MILLIONER KRONER	3. kvartal 2017	2. kvartal 2017	1. kvartal 2017	4. kvartal 2016	3. kvartal 2016
Renteinntekter og lignende inntekter	70,8	68,4	65,7	67,1	67,7
Rentekostnader og lignende kostnader	-39,6	-42,7	-42,3	-44,2	-44,8
Netto renteinntekter	31,2	25,7	23,4	23,0	22,9
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	3,7	3,1	2,9	3,1	3,2
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	-0,9	-0,6	-0,3	-0,3	-0,3
Netto gebyr- og provisjonsinntekter	2,8	2,5	2,6	2,8	2,9
Inntekter av eierinteresser i konsernselskap	95,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Andre honorarinntekter	14,3	14,3	14,3	14,3	14,3
Netto gevinst/ (tap) på finansielle instrumenter	0,1	0,8	1,2	-0,6	1,2
Sum andre driftsinntekter	109,4	15,0	15,4	13,7	15,5
Lønn og administrasjonskostnader	-13,8	-16,0	-16,7	-17,7	-13,0
Avskrivninger	-2,2	-1,2	-0,8	-1,1	-1,0
Andre driftskostnader	-15,8	-19,4	-19,0	-19,6	-14,6
Tap på utlån, garantier m.v.	-2,7	0,0	0,2	-0,7	-0,1
Sum driftskostnader	-34,5	-36,7	-36,3	-39,1	-28,7
Driftsresultat før skatt	109,0	6,5	5,1	0,4	12,6
Skatt	-3,5	-1,6	-1,3	-0,1	-3,1
Resultat	105,5	4,9	3,8	0,3	9,4
Utvidet resultat før skatt	-3,2	0,0	0,0	2,0	-0,4
Skatt på utvidet resultat	0,8	0,0	0,0	-0,5	0,1
Utvidet resultat etter skatt	-2,4	0,0	0,0	1,5	-0,3
Periodens totalresultat	103,1	4,9	3,8	1,8	9,1

Nøkkeltall - akkumulert

MILLIONER KRONER	3. kvartal 2017	2. kvartal 2017	1. kvartal 2017	4. kvartal 2016	3. kvartal 2016
Driftsresultat før skatt	120,6	11,7	5,1	26,7	26,3
Netto renteinntekter	80,3	49,1	23,4	89,5	66,5
Øvrige driftsinntekter	50,7	33,6	16,8	66,4	49,3
Driftskostnader og avskrivninger	-107,4	-72,9	-36,4	-133,0	-93,4
Netto realisert/urealisert endring fin. instrum. til virkelig verdi	2,1	1,9	1,2	3,7	4,3
Innskudd	9 400,5	9 138,2	8 939,4	8 687,9	8 454,0
Utlån med pant i bolig	9 077,1	9 270,3	8 787,3	7 994,4	8 265,9
Misligholdte lån	17,4	25,5	27,9	22,2	24,3
Innlån ved utstedelse av verdipapirer	1 489,2	1 570,3	1 923,6	2 363,4	2 775,4
Andre innlån	-	-	-	-	-
Forvaltningskapital	12 857,6	12 644,7	12 724,8	12 966,4	12 864,1
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	12 912,0	12 805,6	12 845,6	12 449,6	12 398,4
Egenkapital	1 866,0	1 762,9	1 758,0	1 754,2	1 502,4
Rentenetto	0,62 %	0,38 %	0,18 %	0,72 %	0,54 %
Resultat av ordinær drift før skatt i % av gj.snittlig forvaltningskapital	0,20 %	0,09 %	0,04 %	0,21 %	0,21 %
Egenkapitalavkastning før skatt	9,17 %	1,33 %	1,16 %	1,81 %	2,37 %
Kapitaldekning	19,1 %	18,3 %	18,4 %	18,1 %	15,9 %
LCR	182 %	164 %	143 %	165 %	103 %

KLP BANKEN AS

Beddingen 8, 7042 Trondheim
Organisasjonsnr.: 993 821 837

BESØKSADRESSE

Trondheim: Beddingen 8
Oslo: Dronning Eufemias gate 10
klpbanken.no
Tlf: 55 54 85 00
Faks: 73 53 38 39
klpbanken@klp.no